

TELEGRAFUL ROMÂNULUI.

Nr. 91.

ANULU XXIII.

Sabiu 16/28 Novemvre 1875.

Telegrafu este de două ori pe săptămână: Duminică și Joi. — Prenumerațiunea se face în Sabiu la expeditorii foiei, pre afara la s. r. poste cu bani zăta prin scrisori francate, adresate către expeditorii. Pretul prenumerațiunii pentru Sabiu este pe anu 7 fl. v. n. ar pe o jumătate de anu 4 fl. 50. Pen-

tru celelalte părți ale Transilvaniei și pentru provinciile din Mouchia pe unu anu 8 fl. 50. ar pe o jumătate de anu 4 fl. v. n. Pentru princip. și țier streine pe anu 12 1/2 anu 6 fl. ar. Inseratele se platescu pentru întâia ora cu 7 cr. sîmle, pentru a două ora cu 5 1/2 cr. și pentru a trei repetire cu 3 1/2 cr. v. n.

Honos alit artes (Cic.).

În momentul, când se restabili constituțiunea ungurească, naționalitățile nemagiare din Ungaria se temeau de irumperea unui întunerecu infioratoriu, de o privesce teribila. În cătu temerile acestea voru fi fostu fundate încātu nefundate, și încātu acele au aternatu și n'au aternatu și dela noi, nu recere demustratiune lunga, de ore-ce pentru noi românii este invederatu, ca dejă nu avemu ce se mai pierdemu. Domnii cei noi ai situațiunei, sedusi de putere, în lips'a unei opusetiuni tréze incepura cu o vehementia infricosiata a organizá si reorganizá, si le precipitara fôrte multe, mai tóte. Abiá ne aflámu într'alu optulea anu de constituțiune, și numerámu dejă atátea legi nóue, acomodate dupa necesitatei momentului — și dupa scurta valóre módificate, derogate.

Cá unu morbu epidemicu se furisiá deodata cu constituțiunea spurcat'a și uriciós'a protectiune în impartirea oficiilor, reulu celu mai destructoru pentru stat. Si déca cei dela putere nu se aru fi convinsu din calamitáțile, care urmara, ca sciint'a și calificatiunea nu se póte dá deodata cu postulu inaltu și cu salariulu grasu, atunci cele mai sánte destinatii, cunvenite sciintei și meritului, în scurtu tempu le-amu fi vediutu degradate și indatinat. E fapta, ca în turburarea și confusiunea cea dintáiu s'au aventatu destui la posturi inalte, fára meritu și calificatiune, singuru numai prin curtenire si lingusire, séu calumniánu pre alții de naționalitate nemagiara séu pre naționalitati întregi și astfelu afectandu patriotismu, ceea ce pre la începutu se socotea dreptu meritu și recomandatiune. Au fostu și de acei'a, cari cugetá, ca în contr'a unui románu s'aru poté comite ori-ce nedreptate ne mai considerandu-lu de cive de stat și aparatu de lege. Si chiaru sasi circumspecti și prudenti amu vediutu, cari în véculu luminei, adi, cându tóte se notéza, fura invinsi de pasiune, — cugetandu negresitu, ca tóte mergu pe contulu magiarilor. Ajunsi la putere acesti'a și cari le semená, totu ómeni cari se laudá intru naționalitatea intemplatória cá intru merite, si asiá dara cu totulu nedemni si necapaci: nu este mirare, ca si afacerile statului au mersu, precum scim, cum au potutu, adeca cátu de reu.

Unu ministru, carele tienendu-si formul'a de juramentu pururea înainte ochiloru, si-aru pune de tianta activitátei se vindecarea și delaturarea tuturor relilor, cáte rodu la anim'a statului și impedeca inaintarea și prosperarea popóreloru, aru trebú, chiaru și concediendu-i unu tempu de functionare mai lungu, de cum 'lu defige speranti'a, sa fia o fiintia mai pre susu decátu omenéca. Se pare a fi imposibilu a îndreptá atátea, cáte ceru îndreptare urginta, spre binele statului. Cu tóte acestea este laudabila nisuinti'a sincera, si începutulu bunu odata facutu, putemu sperá dela ministrulu urmatoriu ceea ce scurti-meia tempului denegá celui precedente. Cu cátu coruptiunea și coruptibilitatea este mai mare, cu atátu e mai laudabila bun'a credintia si sinceritatea, ce se opunu. Precum morbulu fisicu se indica în fatia, disparendu colórea de viétia, si în loculu acesteia

intrandu colórea periciunei din necesitate naturala: asiá și peccatele, care domnescu în statu se indica în mii de forme și caricaturi inspaimentatórie și amenintia cá unu morbu a se latí preste totu organismulu și a ruiná tóte. Déca o cura e cu atátu mai laudabila, cu cátu morbulu a fostu mai latitu și mai inradecinat, adeca cu cátu a fostu mai grea: atunci si bun'a credintia și sinceritatea barbatiloru de stat e cu atátu mai laudabila, cu cátu acestea virtuti, amenintiate de coruptiune și avendu a luptá cu mii de pedeci, suntu și in-sesi mai periclitat.

Nópte și întunerecu, blastemu perpetuu și pedépsa de mórte asupr'a unui stat, unui poporu, unde frecá-rile de naționalitate, uriciós'a invidia și clandestin'a calumniare cu acelu resultatu, cá sa vedemu si ómeni nedemni și a avea si miserabili în fruntea afaceriloru, chiamati a infrená, pre cei ce insisi trebuiescu infrenati. Acolo nu potu inaintá sciintiele, acolo se uita artile, acolo cresce miseri'a și infloresce. Persecutati pre barbati cei buni și crutiati pre cei rei, incredintiatu pre cei necapaci cu dirigerea afaceriloru de stat: si morbulu epidemicu va cuprinde totu organismulu, va ruiná în scurtu tempu totu ce mai e frumosu și maretiu în stat.

Ore cine-va din departare, au din teoria fára cunoscintia de pracsá, va judecá cam asiá: ca într'unu stat regulatu, unde pentru tóte afacerile suntu norme, ce prescriu apriatu ce este de facutu, cari nu lasa locu arbitriului și licentiei, si cari pretindu cá si insesi ele (normele) sa fia puse în aplicare de barbati priceputi si apti pentru acestu scopu, acolo nu póte sa se mai intemple unui cive nedreptate, iéca déca vre-odata pre lángá tóte aceste s'aru intemplá, atunci maliti'a nu aru poté sa remana nepedepsita. Firesce, ca nóue ni se pare naiva acésta judecata și destulu de ridicula, pentru ca esperinti'a ni-a aratatu contrariulu cá regula, si regul'a cá o exceptiune rara, carea abiá se amintesc în scóla, iéca în pracsá nu are locu. Si dieu, ore acea regula, ce se pare a fi naiva, nu aru trebú sa fia ea în valóre, si déca nu este, ce este ore caus'a, ca s'au intorsu lucrurile asiá cu totului totu?

Sub ministeriulu ung. presente, la dese denumiri de functionari de stat, amu pututu observá nisuinti'a de a inlocuí posturile cu barbati calificati. Amu observatu si aceea, ca în multe casuri alegerea a fostu fôrte nimerita. La acésta nisuintia a ministeriului i poftimu succesu, pentrucu e spre binele statului. Nu se scrie astfelu, cá sa ne recomandámu noi gratiei inalte; departe se fia dela noi lingusirea. Nice nu póte, avé sperantia unu románu calificatu cátu de bine între impregiurárele de acum a fi consideratu dupa meritu, de ore-ce ur'a de naționalitate 'lu persecutéza pasiu de pasiu, si în oficiu sta sub ascultarea unui magiaru ori sasu, cari nici odata nu-i voru dá calificatiunea, carea o meritéza și déca ore cându i o voru si dá, totu va fi privitu de románu, si i se va luá chiaru ast'a de scadere. Nu din ast'a intentiune amu laudatu acea nisuintia, ci pentrucu nu suntemu nepasatori de binele statului, care spre nenorocirea comuna póte se ajunga pre mánile cele mai neapte.

De ore-ce functionarii de stat

suntu, séu mai bine disu, aru trebú sa fia totu ómeni de litere, de aceea intrandu în valóre acelu principiu, ca celu mai capacitu are prospectu mai bunu de inaintare, si asiá onorandu sciintia și capacitatea, si insesi literele séu artile se promovéza. Aici firesce intielegemu acea desteritate a barbatiloru de stat în afacerile sele, acea cultura, ce e necesaria ore cui-va pentru a resolví agendele ce i se incredintéza cá unei persóne oficióse, si nu acea sciintia divina, care 'si afla în sine insusi laud'a și glori'a sea si nu pretinde dela muritori recunoscintia séu remuneratiune. De altmintrea in florirea sciintieloru preste totu si în specie totusi este conditiunata dela onorarea loru, si istori'a ne invétia ca acestea au in floritu cu deosebire în staturile impacate si pre cându acestea se aflau in sesi în flóre.

Statulu se baséza pre barbati buni, si sub conducerea celoru demni si capaci prosperéza statulu, inaintéza tóte. Si pre celu demnu 'lu indémna patriotismulu, a se tiené onoratu prin aceea, ca statulu pretinde si stiméza conlucrarea sea spre folosulu publicu și acésta onóre lu va incuragiá spre a se cualificá totu mai multu, pentru ca onórea nutresce artile, precum dice Cicerone.

Precum inaintarea sciintieloru depinde dela onórea loru, asiá e cu tóte celelalti arti, cari asemenea într'unu stat regulatu si impacatu se desvólta mai bine cându suntu onorate si cautate; din contra zacu totu-déun'a prea josu acelea, cari nu au cantare, precum ast'a o aréta esperinti'a de tóte dilele în modu eclatantu. —

Deci déca onórea promovéza artile, aprindendu spre gloria, si déca promovarea artiloru inaintéza interesulu statului; déca artea nu are decátu unu scopu: celu alu perfectiunei sele, si nu cunósce si nu concede pre terenulu seu ur'a din naționalitate si alte impregiuráre intemplatórie, nevinovate; déca promovarea artiloru si a interesulu statului se conditionéza imprumutatu séu reciprocu: cauta se fia invederatu, ca ceea ce aru fi pedeca pentru perfectiunea artei, a cautá se fia în asemenea modu si pentru inaintarea și prosperarea statului, si ca ur'a si persecutiunea pentru naționalitate séu alte impregiuráre intemplatórie este în adeveru piedec'a cea mai mare pentru inaintarea și prosperarea statului, carea cei dela putere, în locu de a o delaturá, póte fára de a séi, o marescu mai la tóta ocasiunea, cându oficiulu le impune lucrare.

Despre acestea ori-care románu cugetatoriu este convinsu, si póte ca-i pare mai bine se nu mái auda de atátea rele, de care e satulu. Dara nice nu a fostu intentiunea acestui articulu a revocá în memoria amaritiunile, persecutiunile si nedreptáțile, ce le suferim dela conlocuitori, pre cari noi, stravechii locuitori ai acesteii țieri, i-amu imbiatu de atáte si atáte ori cu egalitatea si fratietatea cea mai sincera — indesiertu, — ci scopulu acesteii scrisori a fostu si este, a vestí, ca domnii dela putere în tempulu mai nou se paru a nisú, cá sa se emancipeze de acelea patimi de josu, de ur'a de naționalitate si alte, si ca acea emancipare e fôrte imbucuratória, de-si la începutu va avé inca a luptá si ea cu destule pedece reali si inchipuite. Ajunge a fi constatatu laudabil'a nisuintia, de a delaturá o piedeca prin-

cipala desvóltárei și prosperárei interesulu comunu, a individualitátei comune, pre carea toti patriotii o iubescu si o apera. —

Déca postuléza interesulu statului a delaturá relele, negresitu ca pretinde si a le demarcá si indreptatiesce spre ast'a pre ori-care patriotu sinceru, ba inca lu obliga a conlucrá din tóte puterile spre binele statului, pentru inaintarea interesulu comunu. Si iérasu, déca inaintarea interesulu comunu recere incuragiare si recunoscintia, ast'a sa nu i-o denegámu, ci mai vortosu sa onorámu pre purtatorii de idei sublime si salutarie. Intre a vituperá tóte faptele regimului, fia cum voru fi, si între a le laudá fára judecata, séu între *reactiunariu* si *lingusitoriu corruptu*, este unu întrespátiu — pentru iubitorii de adeveru.

V.

Cetimu în „Press'a“ din Bucurescu:

Diarele au fostu pline dilele acestea de totu felulu de interpretári si comentarii asupr'a demisiunei lui B. Boerescu din ministeriu. Unele au mersu chiaru pána a face totu felulu de presupuneri asupr'a motiveloru acesteii demisiuni.

Interpretárele si comentariile asupr'a acestui faptu alu dilei erau prea naturale pentru diuare. Nici nu putéu face altfelu. Nu avemu dara nimic de disu asupr'a acestui faptu. Putemu inse respunde diuareloru, cari credu ca au aflatu si motivele acesteii demisiuni, reproducendu totu felulu de sgomote publice, ca suntemu în positiune a le declará ca se incéla fôrte multu.

Nici noi, dara nici d-nealoru nu potu cunósce motivele. Ele au esistatu negresitu, si nici ca putéu sa nu esiste. Acést'a inse nu va se dica ca se potu cunósce si de noi toti.

Totu ce putemu asigurá, si suntemu în positiune de a séi, este ca d. Boerescu s'a despartitu în cele mai bune relatiuni cu colegii dlui; si suntemu siguri ca acésta despartire nu-lu va oprí cá sa continua aceleasi bune relatiuni si sa conlucréze cá si în trecutu cu marele partidu conservatoru, din care face parte, pentru binele si puterea țierei.

Cátu pentru noi, cari amu regretatu si regretámu fôrte multu retragerea dlui Boerescu din ministeriu, vomu indepliní si de acum înainte misiunea nóstra de organu alu partidulu conservatoru, continuandu a sustiene aceleasi principie cá si în trecutu, si mai alesu contribuindu la mentinerea unitátei si realitátei actiunei liberale conservatóre, conditiuni fôrte importante pentru puterea partidulu ce representámu.

Cestiunea Orientului.

Primulu ministru a Angliei n'a esageratu gravitatea ce din nou a luat situatiunea Turciei. Cestiunea atátu de multu suspendata si atátu de desamánata ce a fostu numita cestiunea Orientulu în adeveru a intratu într'o fasa nóua; vechiele aliantie suntu desfacute si echilibrulu europénu si-a schimbatu bas'a. Se póte ca la începutu insurectiunea micei provincii turcescu ce s'a revelatu lumii, care mai nu-i sciá numele, situatiunea, si chiaru esistinti'a sea, se nu fi fostu faptulu unui plinu premeditatu. Mai în fia-care anu suntu incercári de re-

volta în vr'o provincia turcésca, unde naturalmente sunt provocate de man-cătoriele și gresielele autorităților. Insurecțiunea Hertiegovinei aru fi potutu deci fi usioru inabusita de for-tiele militare a Turciei déca n'aru fi fostu intretienuta în secretu.

În primele dile s'a potutu crede ca nu va durá, si nu putea durá déca erá lasata în puterile sele. Dara déca populatiunile vecine s'aru fi amestecatú, déca Serbi'a, Bosni'a principatele s'aru fi unitu cu miscarea, atunci erá o radicare generala a sla-viloru si a crestiniloru în care aru fi fostu trasa Europ'a întréga. Inse, dupa tóta aparenti'a, nici-o putere nu erá gat'a pentru marea deslegare a problemei orientale, si iéta de ce mai întâiu s'au vediutu principalele guver-ne interesate încercându a circumscrie foculu si a-lu împedecá de a atrage celelalte materii inflamabile.

De alta parte, déca aceste guver-ne, Rusi'a mai cu séma, credéu necesaru de a stinge momentanu insurec-tiunea si a continea pre celelalte pro-vincii cu totulu gat'a de a luá parte la ea, acést'a nu putea fi în uniculu interesu a Turciei si a mantinerii in-tegrității sele. Rusi'a la cele din urma nu e tienuta a face pre Turci'a se traiésca. Déca crestinii levantului, cei din mediteran'a, alta data au consi-deratu pre franci cá pre protectorii loru naturali, crestinii de rasa slava totudéun'a si-au intorsu privirile spre Rusi'a, si faimós'a nostra campania din Crime'a n'a pututu de cátu sa stringa le-gaturile lor cu nordulu. Deci Rusi'a nu póte parasí positiunea sea de protec-tóre a slaviloru si a crestiniloru, si erá silita a o revendicá din nou, cum a facutu.

Din acelu momentu trebuiá sa se prevéda, si credemu ca amu spusu acést'a dela începutu, ca Turci'a va fi obligata a plati neutralitatea ce pu-terile mantíne pentru ea, si ca, déca silintiele comune a guvernelorú in-pe-decau pre celelalte provincii slave si crestine de a generalisá insurecțiunea, trebuiá cá acésta intervenire se aiba dreptu pretiu o óre-care mesura de autonomia si de independentia acor-data acestorú provincii. Acestu resul-tatu aru fi pututu fi atinsu în modu

paificu, incetu, pre cáile regulate si diplomatice; astufeliu aru fi fostu ne-gresitu déca unu evenimentu, de multu prevediutu, si cu tóte aceste ne astept-atu, n'aru fi precipitatu cris'a.

Acest'a e evenimentulu pre care d. Disraeli la numitu cu politetia ca-tastrof'a financiara a Turciei si care a diselu, a reinsufletitu lupt'a ce es-pirá, a datu unu aspectu nou circum-stantielorú si a creatu temeri si spe-rantíe nóue. Acestu evenimentu erá tutu-déun'a atárnatu de unu firu preste capulu Europei; conveni'a óre-cároru scopuri cá acestu firu sa fia taiatu, si iéta de siguru cestiunea orientului deschisa iérasu.

Cestiunile financiare au luatú în dilele nóstre o importantia capitala în politica. Amu observatu deja cum respândirea datoriei turcesca a respânditu în acelasi tempu notiunea de geograf'i'a si istori'a Turciei. Nu de multu cestiunea orientului erá o afa-cere spre a dice asiá aristocratica; astadi este de domeniulu tuturor miciloru purtatori de bunuri. În acésta sfera s'a operatu ce-va cá transitiunea dela sufragiulu restrinsu la sufragiulu universalu. Catastrof'a financiara a avutu deci de efectu de a face din-tru-o cestiune de diplomatia si de cancelaria o cestiune de opiniune pu-blica si de interesu publicu.

Dara Turci'a, dupa marturi'a tu-turorú si chiaru dupa marturi'a sea propria, este incapabila de a guver-ná si de a administrá în modu regu-latu provinciele disparate ce compunú imperiulu seu, cari nici odata n'au pututu nici nu voru puté sa se asi-mileze si cari nu suntú mantinute de cátu cu garnisóne. Nu numai ea nu le póte administrá, dara se sleiesce si se ruinéza încercându acést'a. Interesulu seu propriu aru fi de a renuciá déca nu la suzeranitate, celu putienú la gerarea unor provincii ce nu suntú pentru ea decátu o sarcina.

Atare este cestiunea deschisa as-tadi, si care, déca nu va fi grabnicu resoluta, va intretinea foculu subte-ranu pâna în primavéra, cându va is-bucni necunoscutulu. Puterile ce con-ducu. Europ'a n'au contienutu si infrenatu populatiunile slave si crestine fára a se angagiá, celu putienú mo-

ralmente, a face sa li se dea satis-factiuni legitime. Rusi'a cea întâiu nu póte regá missiunea sea traditionala si politicá sea necesara. Acést'a e sensulu manifestului în care ea declara „ca n'a sacrificatu aliantiei séle cu Germani'a si cu Austri'a simpatiele ce a aretatu totudéun'a crestiniloru slavi, si ca, în tóte casurile, trebuie cá trist'a situatiune a populatiuniloru crestine din Turci'a sa aiba unu terminu.“

Unu astufeliu de limbagiu este în rolulu necesaru a Rusiei; trebuie sa ne padimu inse de a vedea în elu, în circumstantiele actuale, intentiuni resbelnice. Situatiunea erá diferita acum 24 de ani. Atunci Europ'a occi-dentala erá legata cu doctrin'a intre-grității imperiulu otomanu, si pre-tentiunea Rusiei de a fi protector'a crestiniloru din orientu o duse la res-belulu cu Franci'a si Angli'a. Astadi, departe de a se împedecá Rusi'a de a intreveni, e vorb'a de cine va intre-veni cu ea. Angli'a a renunciatu la o sarcina imposibila, si cu spiritulu seu practicú obicinuitu, trece cu hotaríre de cealalta parte. Ea e prim'a sa re-cunósca si sa proclame neputinti'a ne remediable a Turciei, si adeverat'a cestiune astadi e de a sci cum se va compune consiliulu judiciaru europénu insarcinatu cu gerarea afaceriloru sul-tanului.

„J. des Débats.“

„V. C.“

John Lemoine.

Domnulu pictorú N. Popescu. Co-munitatea nóstra Sioimosiu cottulu Aradului e fericita de a puté salutá în mediloculu seu pre acestu celebru artistu de pictura. Ea este mai multu decátu fericita vediendu-si prin den-sulu terminata cerimea si templ'a bi-sericeii sele cu atât'a profundime, gustu esteticu si dexteritate, încátu aru puté rivalá cu ori care bisericeii din pom-pós'a si de natura favorit'a gradina a Europei — Itali'a, în care celebri ar-tisti si-au eternisatu arta.

Dlu Popescu póte se fia ambitiosu pre penelulu seu, castigatu de altmin-trenea cu multa sudóre. La unu po-poru de circa 16 milióne cáti ne a-flâmu noi români în provinciele orien-tului, de abiá se va aflá unu alu doi-

lea, care se intréca în art'a picturii pre acestu fiu alu Banatului.

Cá unu Pionis din censusia s'a aredicatu d-sea la ecoulu gloriei ar-tistice, de unde nu putemu privi la densulu decátu admirandu-lu. Multia-mita ilustrei familie Mocioniane, prin alu cárei marimosu spriginu si-a eluptatu dlu Popescu puterea artei si a ajunsu la gradulu marirei în care de presinte se afla.

Secolii au se vorbésca de subli-mitatea artei d-sele, dara noi nu sun-temu inca în stare de a o apretíá. Operele dlui suntú celu dintáiu si sin-gurulu fragmentu din istori'a si lite-ratur'a artei cari déca vomu deveni poporu cultu, liberu si independentu, — negresitu se voru compune. —

Cu acést'a ocaziune nu ne atin-gemu de biografi'a dlui Popescu; den-sulu e cu multu mai bine cunoscutu publiculu românú, europénu, chiaru si celui din Americ'a. Ajunga a mai ad-auge pre scurtu, ca pipaindu dlui bine pulsulu natiunei sele, a aflu ca studiulu istoriei bisericesci — nati-onale 'lu va duce la tienta, si pre a-cestu terenu si va puté mai potrivitu a redicá column'a invingeriloru sele, în regimentulu artei.

Principaliter totu acea continua dlui ce au fostu începutu celebri ar-tisti din seculii trecuti: Michel An-gelo, Titian, Coregiu, Rafael s. a. gi-ganti ai picturii, cu deosebire ca dlu Popescu va distinge art'a bisericii nó-stre natiunale.

Déca care-va din on. publicu ce-titoriu va cugetá de esagerate aceste sentintie, pótfésca la noi, în biseric'a nóstra si se va convinge ca demnu este unu Popescu de a fi pusu în si-rulu celoru mai pronunsiati pictori ai Italiei, si de a-lu salutá cá pre primulu artistu de pictura românú. *)

Acestu domnu Popescu inepa-iatu de foculu gloriei strabuniloru nostri, erá mai pre de aprópe sa-si gresiesca carier'a. A începutu dlui a se dedicá specialminte studiulu isto-

*) Credemu a nu abusá prin acést'a ase-rare de reputatiunea dlui directoru la scóle de bele-arte din Bucuresci Amanu; a dlui prof. Tătarescu, amiculu celebrulu artistu de pictura din Rom'a Mariani; a dlui prof. Glogorescu, s. a. totu atátea capacitáti în art'a picturii. Auct.

FCISIÓRA.

Studii essegetice.

Sectionea II-a.

C A P U II—IV.

Cele dintáiu mimuni a lui Iisusu în Ga-lilé'a, Samari'a si Iudei'a.

(Urmare.)

Cele de întâiu, cá mai popularie, mai usióre, atâtú de întielesu, cátu si pentru tienerea aminte si reproducere, ceste lalte mai grele atâtú pentru un'a cátu si pentru alt'a.

Cele dintáiu, cá mai usióre de întielesu predicate mereu poporulu de apostolii Mateiu (carele a scrisu evang. sea dupa cum a si predicatu-o) Petru si Pavelu (dupa cari s'au aco-modatú Marcu si Luc'a — vedi in-troducerea Nr. 2), ceste lalte, cá mai grele de întielesu, neglese de apostoli.

Cele de întâiu, cá pentru poporu, apartienetórie mai multu Galileei; ceste din urma referitórie la invetiatii lui Israilu, apartienetórie mai multu resiedintiei, centrulu acestor'a: Ieru-salimulu. — Cele de întâiu cá mai usióre, mai popularie, fiindu predicate de apostoli, si avendu lipsa de tempu mai putienú, s'au potutu scrie mai usioru, si mai de tempuriu; ceste din urma, cá mai grele, din care cauza retacute de apostoli, împreunate cu mai multa precugetare, si avendu lipsa de unu marture ocularu s'au scrisu mai tardioru (vedi introducerea Nr. 2). Acestea fatia cu activitatea si doctri-nele din Ierusalimu, vis-a-vis de cele dela tíera.

De activitatea din Ierusalimu se tiene si convorbirea cu Natanailu, in-vierea lui Lazaru si invetiaturile spe-ciale pentru invetiacei din cap. 13—16, si rugaciunea cea archierésca a lui Iis. c. 17.

Au trecutú cu vederea sinopticii activitatea lui Iis. în Ierusalimu în ge-neralu, au fostu necesitati a trece si unele speciale, pre cari nu le puteau atinge fára a le aduce în legatura cu Ierusalimulu (vedi si la 2, 22). De acestea se tiene cu preferintia si con-vorbirea lui Iisusu cu Natan. si in-vierea lui Lazaru.

La acestea se mai adauge si ve-rosimilitatea ca pre cându s'au scrisu evangeliiele sinopticiloru, Natanailu si Lazaru erau inca în viétia. Sinopticii, din consideratiune cátra viétia ace-sstor'a, au n'au adusu cu sine natur'a lucrulu cá sa-i retaca, spre a nu in-versiuná pre sinedristi asupr'a lorú? Ei au trebuit sa fia cu cosideratiune fatia cu accsti individí intimi ai lui Iisusu, si cu deosebire fatia cu La-zaru, asupr'a cáruia archiereii inca înainte de crucificarea lui Iis. adusera sentinti'a de móрте (Ioanu 12, 10.) Déca nu trecerea cu vederea neinten-tionata, apoi de siguru consideratiu-ne cátra liniscea acestorú persóne este caus'a de sinopticii nu le amin-tescu. Pre cându s'a scrisu evangeli'a lui Ioanu, de securu aceste conside-ratiuni disparusera dejá — ne mai fiindu Lazaru si Natanailu între cei vii.

c) Pre lângá acestea: profundi-tatea si continutulu celu vastu si plinu de spiritú, ce se afla depusu în acé-sta convorbire — recte vorbiri — a

lui Iisusu. — chiaru si cându n'amu avé nici unu motivu spre aperarea originalitátiiei ei, suntú de ajunsu spre a-i documentá isvorulu celu adeveratú. În tóte scrierile vécului primu, chiaru si în epistolele lui Ioanu nu aflâmu parechia acestei convorbiri în pri-venti'a profunditátiiei si a spiritulu inaltu, si astu-feliu neputendu-o re-duce la fruptulu cugetárei omenesci, trebuie sa o atribuimu aceluia, cáruia i-o atribue evangelistulu.

A afirmá ca evangelistulu repro-duce din cuventu în cuventu convor-birea acést'a precum s'a intemplatú de-si n'amu gresí nici decátu — nu vomu face. Vomu concede ca în tempu de 60—70 de ani dela acésta intem-plate pâna la descrierea ei, evange-listulu a potutu se uite vre-o expresi-une, vre-unu terminu alu invetiati-riului seu. Vomu concede ca în ceea ce privesce form'a esterióra s'aru fi abatutu în cátu va evangelistulu, sim-burele inse, continutulu internu este fidelu. Si e sciutu ca unu istoricu póte reproduce ce-va fidelu dupa esterioru, dupa forma, si totusi în fondu se nu fia fidelu, si iérasu unulu se nu ob-serve formele esterne, ci numai cu-prinsulu internu, si se fia celu mai fidelu. Dupa cum amu vediutu în in-troducere Nr. 1, I., evangelistulu Ioanu nu istorisese numai esteriorulu, ci reproduce mai multu, elu reproduce sirulu celu grandiosu de tablouri, ce cá marturu ocularu le-a conceputu si în decursu de o jumetate de seclu le-a prelucratu în anim'a sea. În acé-stu siru de tablouri, potemu numerá si pre celu din cestiune.

Capu III Vs. 22—36.

Gelos'a invetiaceiloru lui Ioanu bo-tezat. carea da acestu'a ansa la alta marturia despre Iisusu.

Vs. 22. Dupa aceea — dupa unu intervalu óre care de tempu, dela cele enarate pâna aci vedi 2, 12. — a venitu . . . în pamentulu judeiloru spre deosebire de capitale — unde se pe-trecusera scenele de mai susu — bo-tezá — nu nemijlocitu, ci dupa 4, 2. prin invetiaceii sei.

Vs. 23. Enon — cuventu evreesecu — ochi, aci cu insemnare metaforica: isvoru, locu apetosu — dupa cum se esplica si de evang. ca erau acolo ape multe. Salim o cetate dincóce de Ior-danu la marginea Samariei (Iis. Navi 15, 32.)*

Vs. 24. Acestu Vs. documentéza pre deplinu aceea ce amu sustienutu atâtú la introducere Nr. 2, I. cátu si la 3, 21. 6. ca evangelistulu presu-pune cunoscute evangeliiele sinoptice, si ca fára de acelea nici ca lu pu-temu întielege pre deplinu. Singuru din punctu de vedere istoricu aréta evangelistulu, ca pre cându se petre-ceau acestea — pre cari elu le amin-tesce cá suplementu la cele istorisite de sinoptici, Ioanu botezat. inca nu erá inchisu în temnitia. Iéra cumca Ioanu botez. a fostu inchisu si deca-pitatu prin Irodu, evang. presupu-nendu acést'a cunoscuta din sinoptici (Mat. 14, 2—11. Marcu 6, 17.—28. Luc'a 3. 19. 9, 7.) nu o amintesce fa-

*) Mai pre largu vedi Dr. Schirlitz. Gr. Dtsch. Wörtbch. Giesen 1868 III Aufl. la Εαλει'μ το' si Εαλημ, η.

riei națiunale, dara curendu s'a convinsu despre sterilitatea acestui terenu pentru geniulu seu, si astfelu a devenitu a se ocupá de istoriá bisericeii nóstre, pre care terenu reporta astadi admiratiune

Nu voim a dice prin acést'a ca istoriá nóstre națiunala aru fi sterile, nici ca dlu N. Popescu nu aru pute fi in stare de esprime cu demnitate trasurile caracterului nostru națiunale, ci ca 'i lipsesce terenulu de a se ocupá de acést'a. Deschida-i români si in specialu Romani'a salónele, puna-se museulu din Bucuresci in pusetiune de a avé trebuintia de tablourile dlu pictoru. Ceru macaru probe, dovedi despre puterea artei, ce dlu Popescu prelânga tóta reputatiunea de care se bucura, fâra indoiéla le va servi. Si astu-feliu desbracati de indiferentismulu ce ne caracterisá, se nu permitu cá dlu Popescu se pribegésca prin intunecimea indolentiei nóstre, cáci la unu Ddieu ne vomu aci.

Ei dara vitregitatea tempului póte se fia in parte mai puternica decâtu bunavointi'a nóstre, dlu Popescu bine a prevediutu postulatale aceluia, e dara resonabilu ca art'a penelului d-sele sa-si afle refugiulu in cas'a lui Christu.

Biserica e pentru noi români asilulu care de seculi ni-a pastratu cu scumpetate, cá o fortarétia religiunea si națiunaltatea nóstre, iéra cu aceste dóue surori vine de a se imbratisiá si Mus'a artei. Trei conditiuni de viétia si putere.

Salutámu pre dlu Popescu in mijloculu nostru!

Sioimosiu in 9/11 st. v. 1875.

Moise Magdu,
paroch. si ases. cons.

Gabriel Bodnár,
notariu com.

Iosifu Vuculescu,
capelanu.

Euthimiu Dugariu,
docinte.

D. Magdulu.

Dela tíera in 30 Octobre st. v.

Dle Redactoru! Credu ca nu vei luá in nume de reu cáci sum asiá liberu a te incomodá cu rugarea cá

cendu in acestu Vs. numai alusiune la evangelistii citati.

Vs. 25. *Si au fostu întrebare.* In originalu in locu de *si* (*καί*) avemu „*ὅτι*“, care nici odata nu póte fi tradusu cu *si*, ci dupa cum ocuira in constructiune, cu: deci, dara prin urmare asiá intru acea, in urm'a cárei.a.***) In acestu vs. terminulu celu mai bunu mi se pare a fi: *intru aceea a fostu întrebare*, s'a nascutu disputa, între invetiaceii lui Ioanu si jidovii (in testulu elenu nearticulatu.) In originale, nu este sigurú inca, ca adeveratulu terminu usitatu de evangelistulu sa fia fostu jidovi — in pluralu *Ἰουδαίων* — séu unu jidovu *Ἰουδαίου* in singularu. Ne iertandu-ne impregiurá-rile a ne ocupá cu critic'a testului originalu, vomu remané pre lînga testulu dupu carele s'au orientatu traducatori bibliei nóstre, de-si acést'a ne detrage in cátu-va din valórea esegetei.) Disput'a a fostu: *despre curatienea* ad. despre curatienea prin botezu, despre valórea botezului: care botezu este mai cu valóre, a lui Ioanu, séu a lui Iis. — jidovii (déca remanem pre lînga terminulu acest'a in in pluralu) vreadu se paralizeze activitatea atátu a lui Ioanu cátu si a lui Iisusu, au cercatu a produce intrigi si a aduce neintielegeri între Iis. si Ioanu, folosindu-se de naivitatea invetiaceiloru acestui'a. Ei au disputatu invetiaceiloru lui Ioanu antaietatea, si

se binevoiesci a dá putienu locu in stimat'a fóia ce redigesi urmatóreloru sire:

In calatori'a mea din dilele trecute întându trenulu de diminétia amu asteptatu venirea lui la 2¹/₂ óre de aci valórea botezului magistrului la gar'a dela Cupsi'a-mica. Pentru trecerea de tempu voiajerii se preumblau in grupe conversându prin sal'a de restauratiune si ambitu; printre ceilalti vediu pre patru preotii, pre carii din discursulu ce schimbau între sine 'i cunosciu de greco-orientali. Curiosu a trage cu urechi'a la discursu-le fâra a me observá de interesantu, nu mi-a fostu posibilu a me puté informá de numele si ubicatiunea dloru, destulu-ca cum vediu mai târdiu, trei calatoréu spre Mediasiu si Sighisiór'a alu patrúlea spre Sibiu; trei discuru alu patrúlea tacea ascultându; batrânulu cu celu mai tineru simpatisau afirmându-si lateralu discursule. Mijlociulu esageratu le istorisea cu predelectiune de meritele câstigate in parochi'a sea, invinui'a pre consistoriulu (archidiececanu) ca nu i-le recunósce, nu-lu spriginése, ba 'i amenintia (consistoriului), ca esperindu acusi mandatulu deputatiloru Sinodulu archidiececanu, la alegerile pre periodulu venitoriu, va lucrá din resputeri a reusi atari deputati cari sa fia contr'a consistoriului (archidiececanu).

In zadaru aducu ceilalti (batrânulu si tinerulu) argumente pentru a convinge pre esageratu, ca parerea sea este gresita si scalciata, elu remâne neconvinsu si prin intemplári din tractulu ppescu la carele apartiene, se fortia cu tóta maiestri'a a caracterisá pre consistoriulu archidiececanu, de consistoriu de partide si familia etc. etc.

Discursulu li-se estinse si asupr'a ultimei siedintie a consistoriului metropolitanu, carele precum su dechiarau, si astadata neavendu de lucru alte voiesca a vatemá autonomi'a archidiececsei prin insusiri de competintia in afacerile Sinodulu si consistoriului (archidiececanu). Mijlociulu si aicea nu se interesá de autonomi'a amenintata (?), simtiulu lui (judaicu) insielatu — cere resbunare contr'a consistoriului, apoi totu un'a fia aceea

loru, fatia cu a lui Iisusu, folosindu de argumentu ca poporulu parascesce pre Ioanu si alérge la Iisusu. Cu acestu argumentu in gura, invetiaceii lui Ioanu, deveniti gelosi, alérge la magistrulu loru, cerendu satisfactiune, si dicendu: *Celu ce erá cu tine de ceea parte de Iordanu, despre carele tu ai marturisitu, eata si elu**) botéza, si toti mergu la densulu, va se dica: acél'a carele tóte are sa-ti multiamésca tie, pre carele l'ai introdusu in lume, eata acestu nemultiamitoriu te-a luat pre dinainte. Ti face concurentia, ba ce e mai multu, prin purtarea sea a ajunsu acolo, de: toti alérge la densulu, iéra tu din caus'a lui esti desconsideratu. Gelosi'a invetiaceiloru lui Ioanu este marcata cátu se póte de ageru. In cuvintele loru se vede pre lînga gelosia, si óre care dispretiu (*ὄντως βαπτίζει* — acest'a botéza) urmatu din aceea. — Acést'a gelosia ni-o putemu esplicá usioru, déca considerámu ca dupa cum se vede din respunsulu urmatoriu alu lui Ioanu botez. nici pre acest'a nu-lu intielegeau invetiaceii sei, si ca acest'a crediendu-se a fi invetiaceii celu mai mare magistru punéu mare pondu pre acést'a, si mandri'a loru 'i facea se tiena cu cerbicosia la antaietatea invetiatoriului loru. Ei inca erau ómeni, si inca de cei din poporu, si cá atari lesne de sedusu prin astutimea judeiloru carturari, versati in intrigi. (Va urmá.)

*) In originalu si lipsesce, iéra *ὄντως* acest'a noi lu avemu tradusu cu elu. Fidelu originalulu aru fi: „*eata acest'a botéza.*“

resplatita si cu pretiulu autonomiei archidiececsei.

Discursulu acest'a cá pre archidiececanu me a ranitu la anima, cu cátu de o parte vedu neincrederea si invinuirea aruncata din partea unui preotu esageratu si cu pareri scalciate asupr'a consistoriului (archidiececanu) iéra de alta, ce este mai multu, audu ca consistoriulu metropolitanu voiesce a taiá in autonomi'a archidiececsei. Eu credu cumca atátu Sinodulu cátu si consistoriulu archidiececanu, precum si a dieceseloru sufragane suntu competente in atacerile sele, (si majorene) si fâra intrevenirea de tutela a consistoriului metropolitanu si congresulu.

Dreptu aceea cá archidiececanu credu a-mi plení un'a din cele mai sânte datorintie cându atragu atentiunea clerulu si poporulu greco-orientalu din archidiececa asupr'a acelei impregiurári, cumca déca este adeveratu, ca conistoriulu metropolitanu aru voi a atacá autonomi'a archidiececsei, se nu stamu cu mânile si gurile legate, sa ne consolidámu, aparámu si asigurámu dreptulu nostru.

Asi fi de parere, cá consistoriulu archidiececanu cá respunsabilu de dreptulu autonomicu alu archidiececsei, afacerile, consistoriului metropolitanu si congresulu, taietóre in dreptulu competintiei sele si a sinodulu, sa binevoiesca pre cale jurnalistica a le dá publicitáti, cá clerulu si poporulu prin manifestatiune solemna se putemu protestá si lucrá contr'a usurpári dreptulu nostru, cá sa putemu deveni stapánu pre alu nostru legalu si cá majoreni fiindu odata tempulu, a mai si cá esi de sub tutela.

Unu carturariu dela sate.

Cursulu supletoriu

tienutu la Brasiovu dela 1-18 Augustu 1875.

(Urmare.)

6. Are inv. sa se intieléga cu parintii copilulu gresitu in privinti'a pedepsei?

7. Cum sa se arate invetiatoriulu fatia cu elevulu gresitu?

8. Dupa ce a dojenitu, amenintiatu ori pedepsitu pre unu elevu gresitu, are inv. sa fia atentu asupr'a aceluia-si elevu in vre-o privintia?

Respunsurile primite?

1. Nu este de ajunsu, a spune inv. numai copil lui gresitu, ca trebuiá sa pazésca legea ori porunc'a ce o primise; ci mai întâiu sa-i lumineze mintea, apoi i va poté miscá anim'a, cá sa pazésca legea, va sa dica mai întâiu sa-lu convinga, ca fapt'a, care a facut'o, este in adeveru necuviósa si vatematória; sa-lu aduca in stare, a-i paré reu, ca a facut'o, fiindu ca prin acést'a a calcatu porunc'a primita séu legea si calcarea legei este pecatu; apoi sa-i amintésca, ca poruncile primite, resp. legile trebuie sa le pazésca totu omulu, care vrea sa fia fericitu; — elu dara sa se silésca a le pazi si sa le pazésca cu cea mai mare scumpetate.

2. Déca mai face copilulu fapt'a rea si dupa ce l'a convinsu inv. ca, acea fapta este in contr'a legei, sa nu aplice asupr'a lui deodata pedepse aspre. Copilulu pâna in etate de 14 ani nici ca comite gresiele din reintentia, ci din usiurate de minte si pentru ca-si uita, ca face reu. Deci déca a repetitu gresiel'a facuta sa-i mai amintésca inv., ca prin acea fapta iéra a calcatu legea si asiá iéra a pecatuitu; sa-lu dojenésca, pentru ca a mai facutu acea gresiel'a ori sa-lu si amenintie, ca de o va mai face, 'lu va pedepsi. Iéra déca vede, ca copilulu nu vrea sa scia nici de dojana, nici de amenintiare, atunci póte cercá si prin o pedepsca, a-lu face sa simtiésca urmá-rile cele rele ale calcárei de lege.

3. Fiindu ca scopulu pedepsei este indreptarea copilulu gresitu; iéra pedeps'a póte folosí numai corespondiendu gresielei comise; inse d. e. lovirea cu varg'a nu póte face sa se invétie lectiunea, nici sa se compuna ocupatiunea, pre cari le a negrigitu *copilulu uitucu*; asiá dar' pre unulu cá acest'a lu va poté indreptá inv, déca pentru ocupatiunea nefacuta si pentru *respunsulu celu reu din lectiune* 'i-va insemná in protocolulu clasii calculi rei si 'i-va spune, ce calculi 'i a pusu; apoi 'i va porunci, ca d. e. dupa amédi sa vina la scóla si cu acést'a ocupatiune facuta si cu acést'a lectiune invetiata. — Atunci inse sa nu-si uite invetiatoriulu, a-lu luá pentru acést'a la dare de séma.

4. Pre elevulu *dedatu a se bate cu alti copii* neisbutindu invetiatoriulu prin amintirea legii, dojana ori amenintiare a 'lu face, sa se lasé de acést'a gresiel'a; sa 'i in-emenéze in protocolulu clasii o nota rea; apoi mai repetindu acést'a gresiala, sa-lu scótiá dintre conscolarii sei din banca afara si sa-lu puna sa stée la o parte singuru, *cá unu copilu reu*, pâna ce va dá dovedi de indreptare. Daru apoi scóterea unui copilu din banca afara sa fia privita, cá o pedepsca fórté rusinatória.

Pre *celu deprinsu a acúsá* se 'lu oprésca in fine invetiatoriulu, de a mai vorbí neintrebatu; inse si acést'a pedepsca sa aiba mare pondu inaintea copiiloru.

Pe *celu mincinosu* sa lu dechiare invetiatoriulu in fine, ca este *copilulu de neincredere*, si sub acést'a pedepsca sa lu tiena, pâna ce va dá dovedi de indreptare; atunci sa-'i spuna, ca iér' este privitu cá copilu bunu.

Pre *celu deprinsu a furá* nepotendulu invetiatoriulu indreptá prin midilócele aratate mai susu, sa-lu pedepsca in fine si cu nuielesi, cá mai bine sa póta simti greutatea pecatului aceluia; insa acést'a pedésca sa o aplice asupr'a lui numai in contielégere cu parintii lui si cu directorulu scólei.

5. Fiindu-ca pedeps'a are se urméze numai, déca copilulu nu se lasa de a mai face cutare séu cutare fapta rea, si nu vré sa se otarésca, a se portá si a lucrá amesuratu legii; inse óre-care copilu se intempla, de gresiesce ce-va inaintea parintiloru ori si a altoru ómeni din nebagare de séma;

Fiindu-ca prin pedepsca are sa nisuiasca inv. a indreptá mintea copilulu cea retacita; inse óre-care copilu a facutu afara din scóla o gresiel'a póte ca in sene mare, daru nu din reá pornire, ci numai din óre-care confusiune;

Aru fi deci pentru nisce asemenea copii de ajunsu si numai o dojana din partea parintiloru loru, prin care sa-i faca a simti, ca acea fapta a fostu in contr'a legii, si de alta data sa nu mai faca asiá, cá sa nu mai pecatiasca.

Aflandu inse acesti copii, ca scie si invetiatoriulu despre gresielele loru, acést'a aru fi pentru ei destula pedepsca.

Iéra déca aru mai si publicá invetiatoriulu gresielele acestoru elevi conscolariiloru loru in clase, acést'a aru fi atunci o crudime. Bá prin acést'a 'si aru poté perde acei elevi si gustulu de scóla ori simtiulu de onóre.

Ci inv. sa spuna numai acestoru elevi gresiti, sa numai faca asemenea fapte; ca de voru mai face, densulu iar' va aflá, si atunci va fi silitu, a 'i pedepsi chiaru in fati'a conscolariiloru loru.

In fine se póte si intemplá, cá óre-care copilu sa comita afara din scóla o fapta rea, carea este celorlalti elevi inca cu totul necunoscuta Déca aru publicá-o acum inv. in scóla — prin acést'a numai cátu aru dá ansa celorlalti copii a reflectá asu-

**) Despre insemnar'a speciale a acesteii particulé in diferitele teste vedi mai pre largu in Dr. Schirlitz Gr. Dtsch. W.buch.

pr'a ei ori póte ca s'aru aflá vre-unulu, care aru vrea sa cerce si sa védia, cum de a potutu face conscolariulu seu celu gresitu o asemenea fapta, si — prin acést'a aru cadé si elu in acelasi pecatu pre negandite.

Deci considerandu-le tóte acéstea usioru se póte vedé, ca gresielele comise afara din scóla nu este bine sa le publice invet. eleviloru in clase, si asiá pre copilulu, care a gresitu ceva afara din scóla, si — despre acést'a nu au potutu aflá conscolarii sei, sa-lu pedepsésca numai in fati'a parintiloru lui.

6. S'au amintitu mai susu, ca invetiatoriulu are sa stée in contielégere cu parintii copiiloru, cá sa i dea mána de ajutoriu atátu la cultivarea, cátu si la educatiunea copiiloru densiloru. Dara apoi candu se va vedé ajunsu in neplacut'a positiune, de a aplicá asupr'a unui elevu gresitu chiaru pedépsa corporale, sa o faca invetiát. acést'a cu consimtiementulu parintiloru aceluia si cu atát'a mai vertosu, cá pentru o asemenea pedépsa sa nu fia densulu responsabilu.

Si cá sa aiba o asemenea pedépsa mai mare influentia asupr'a eleviloru, sa se esecutéze dupa esirea din prelégere in presentia parintiloru copilulu gresitu si a directorulu scólei.

7. Invetiatoriulu sa aréte elevulu gresitu, ca lu compatímésce si 'i pare reu, pentru ca este silitu a 'lu pedépsi; dar' totu de odata sa-lu si provóce, a se ferí in viitoriu de a-si mai trage vre o pedépsa asupr'a-si prin pecatuire.

8. Dupa-ce a dogenitu, amenintiatu ori a pedepsitu inv. pre unu elevu gresitu, sa ia sém'a, ce impresiune au facatu aplecarea acestoru midilóce disciplinari asupr'a aceluia si.

Sa intielége de sine, ca déca va vedé inv. cum ca prin dojana s'a indreptatu elevulu, atunci nu va mai intrebuinti'a si altu midilocu mai aspru.

Iéra vediendu ca nu isbutesce nici cu amenintiarea atunci sa-lu pedepsésca cu o pedépsa corespundiátoria gresielei comise, dupre cum s'au arátatu mai susu; inse sa nu se infuriéze inv. încátu sa prinda, a loví pre copilu cu palm'a preste capu, cu linia-lu la unghii, ori a-lu pune sa stée ori sa ingenunche la usi'a scólei afara din clase; dara nici in clase sa nu-lu puna sa sté langa usia ori langa feréstá, pentru-ca prin atari pedépsé i aru vatamá sanatatea, bá i aru poté chiaru scurtá viét'i'a!

(Vá urmá.)

Varietáti.

* * * Pentru *deobligatiú la militia*. Prin ordinu ministeriale suntu provocate jurisdictiunile a aterne in fiacare anu unu conspectu atátu despre acei tineri necunoscuti, cari din cauza, ca nu s'a potutu eruá loculu, unde locuescu, nu s'au potutu suscepe in list'a scriisoriloru la militia, cátu si despre acei tineri, cari dupa recrutarea generale s'au insemn tu in listele de asentare cá ilegalu absentu séu cá fugari de militia. Numele tuturoru acestora se va publicá apoi in fói'a politiana si se voru curená de ministeriulu de interne in tiér'a intréga.

Acésta mesura nóua e a se aduce tineriloru nostri cu atátu mai vertosu la cunoscintia, cá sa se presentedia de timpuriu la loculu de recrutatiune, pentru-ca cu intardiarea si absentarea e impreunata afara de rusinea de a fi trasu la datorintia sea prin gendarmeria si alte organe politiane si urmárele legei de recrutare, care prescriu in § 47 pentru atari individi o *pedépsa fôrte grea*, si anume pentru acei'a, cari se afla apti pentru serviciulu militariu 2 ani de serviciu preste

tempulu legale, adeca in locu de 3 ani 5 si in casu, cându atari individi s'aru aflá de neapti pentru serviciu militarie e prescisa o pedépsa de 1—3 luni.

* * * *Rogare*. Fiindu-ca dela Sibiiu amu capatatu strajnica porunca, cá pâna la finea anulu acestui'a nesmintitu, sa 'mi refuiesca spesele pentru tiparirea „Anghirei crestine“ la tipografi'a nóstra archidiecezana gr. or. — rogu cu totu respectulu pre acei prestimati domni, cari inca nu au tramisu pretiulu cartiloru primite, sa bine voiesca a grabí cu tramiterea paraleloru.

T. V. Gheaj'a.

* * * Studiulu medico-legalu alu picaturiloru de sânge este de o mare importantia pentru cercetarile justitiei. D. Hussonu fiulu supune Academiei ca pentru a cunósce déca o pata ce se afla pre o stofa este de sânge, se procedéza in modulu urmatoriu. Se taie o fasie din stofa de a curmedisiulu petei si se atârna intr'unu tubu omeopaticu in contactu cu apa distilata. Cu o vergelusia de sticla, se transporta putienu din acelu licidulu pre unu portu-obiectulu, apoi dupa ce se usuca, se adauga o picatura de ioduru de potasium la alu 20-le; se acopere cu o lamela de sticla si dupa ce s'a adaosu putinu acidu aceticu, se incaldiesce pâna ce incepu sa se degajeze câte-va bule de gazu. In casu candu pat'a este de sânge, se vede sub microscopu desvoltându-se ace cristaline incrucisiate. Déca pat'a este pre unu lemnú séu metalu, in locu de a fi pre stofa, se radiuesce, prafulu se pune in apa si licidulu se tratéza cum s'a disu mai susu. Autorulu sustiene ca sângele de omu produce acea forma speciala; prin urmare se póte deosebí de sângele animaleloru cari produce cristalisatiuni diferite.

* * * Acum cátu-va tempu s'a tintu la Graz, in Stiri'a o reuniune sciintifica cárei'a doctorele Knapp a presentatu doi stiriieni cari manânce arsenicu. Cu acésta ocaziune doctorele a datu óre-care amenunte interesante asupr'a mâncatoriloru de arsenicu. Este anevoia, dice doctorele Knapp ca sa precisiezu prin cifre sporirea numerulu aceloru persóne care manânce arsenicu, déra suntu fôrte multi. Cei mai multi suntu argati de vite, taietori de lemne, padurari si chiaru femeí. Dintre acei individi multi au inceputu sa consumeze arsenicu dela 17 séu 18 ani si au continuatu pâna la o etate fôrte inaintata. Cei mai multi ne spunu ca manânce acésta substantia; de aceea nici nu se póte constatá numerulu. Cá sa justifice consumatiunea arseniculu, stiriienii spunu ca prin acést'a suntu feriti de bóla si au aparintia de ómeni fôrte sanatosi; ca arseniculu este unu remediú contr'a dificultáti de a respirá si inlesnésc digestiunea. In realitate mâncatori de arsenicu paru a fi fôrte sanatosi si vertosi. Doctorele gândesce ca numai ómenii tari potu sa se deprinda cu acésta practica; acei'a suntu cari traiescu pâna in adânci betráneti; astu-feliu d. Knapp a vedutu la Zierung unu carunaru trecut preste 70 ani, inca fôrte viguros si fôrte sprintenu, care mánca arsenicu de 40 ani. I s'a spusu de unu venatoriu de capre, in etate de 81 ani, care consumase multu tempu arsenicu.

Dupa observatiunile doctorelui, arseniculu albu, (acid arsenios), numitu si flóre de arsenicu si arseniculu galbenu, se iau in stare uscata. Dos'a este fôrte mica la inceputu, apoi se maresce treptatu: Dos'a cea mai mare ce a vedutu luandu-se este de 14 grame; Matei Schober dela Ligist, a luat inaintea sea 7 grame si jumetate, la 17 Aprilie 1865. Intervalulu intre luarea fie-cárei'a dose variéza;

la 15 dile, in fie care septamána de 2 ori si chiaru de 3 ori pre septamána. Aceste fapte constatate, nimenu nu se mai póte indoi ca esista mâncatori de arsenicu.

* * * *Si regii jura*. — Es reginei Isabel'a a Spaniei si lui Blanchard, bucatariulu seu, li s'a intentatu procesu de unu óre-care numeru de furnisori a mesei regale.

In cursulu acestui procesu dissi furnisori sustinéu ca es-regin'a se angagiase personalmente cátre ei; ea chiaru aru fi comunicatu acestu angagiamentulu lui Rosnobletu, unui din ei, prin primulu seu fecioru. Ei ceréu prin urmare cá, in casu de denegare a afirmatiunii loru din partea reginei, sa fia tienuta a prestá juramentulu.

Tribunalulu a statuatú cá la 14 Novembre regin'a se presteze juramentulu dinaíntea tribunalulu asupr'a faptulu urmatoriu: „A-ti luatú angagiamentulu de a plati pre Rosnoblet si consortii?“ Acésta decisiune fu apelata, dara curtea o confirma. Deci, conformu decisiuniloru judiciare, regin'a Isabel'a de Burbon a aparutu dinaíntea tribunalulu civilu a Senei spre a prestá juramântulu ce i se deferise.

Dupa suspendarea audientiei, regin'a fu introdusa, dupa cererea presiedintelui de portarelulu de audientia; regin'a a intratu pre usia ce conduce la camer'a consiliulu si a luatú locu pre unu fotoliu ce i se preparase in pretoriu. Ea erá asistata de D. Mathieu advocatulu seu.

S'a datu cetire formulei juramentulu si a cestiunii asupr'a cárei'a i se deferise juramentulu; cu mân'a drépta si in picióre, regin'a a prestatu juramentulu in terminii urmatori: „N'amu luatú angagiamentulu de a plati pre Rosnoblet, Daustéme si alti petitionari.“

Tribunalulu apoi a datu o sentintia prin care declara pre Rosnoblet si consortii reu fundati in cererea loru si i condémna la cheltuele.

* * * *Tunelulu St-Gothard*. — Alu 34-a raportu lunar a consiliulu federalu asupr'a stárei lucrâriloru dela Gothard ne conduce pâna la 30 Septembrie. In tempulu acelei luni strepungerea galeriei de directiune a progresatu cu 229,1 din cari 125,9 despre nordu si 103,2 despre sudu. La finea lui Septembrie galeri'a erá strepunsá pre o lungime de 4,879 kilometre. La aceea data remanea inca de strepunsu 10,040 m 6.

La aceea si data largirea boltei erá operata asupr'a a 2,044,6 cuveta lui Stross erá escavata pre 1,897,4, Strossulu pre 841,5: escavatiunea erá completa pre o lungime de 233 metre. In fine didari'a boltei fusese terminata pre o lungime de 1,350 metre.

Galeri'a de susu, in partea curba a tunelulu definitivu lângá Airolu, a ajunsu o lungime de 71 metre. Nu mai remánu de strepunsu mai multu de 54 metre.

Numerulu lucratoriloru ocupati in lun'a Septembrie la strapungerea tunelulu a fostu de 2,891 in terminu de mijlocu, de 3. 309 maximumu.

Pre lini'a intréga a Gothardulu numerulu de mijlocu a lucratoriloru intrebuintiati a fostu de 5,051 in lun'a Septembrie.

* * * O descoperire interesanta atátu sciintificesce cátu si pentru viét'i'a practica s'a facutu de dd. Fiemanu si Hermann; acei chimisti au descoperitu unu midilocu pentru a estrage din seva (mâsg'a) de pin, *vanilina*, in totulu de aceea si calitate cá si vanilin'a estrasa din tecile de vanilie. Acestu productulu pretiosu, atátu de intrebuintiatu in cofetarie si parfume

merie se gasesce nu numai in seva pinulu silvestru, déra si in seva bradulu pectinatú, a picei, si fôrte probabilu in mâsga tuturoru coaiferiloru. Pentru a dobendí vanilin'a se strange seva de pinu pre data ce arborii suntu taiati; acésta seva se pune intr'unu vasu de feru si se ferbe câte-va minute pentru a impedecá fermentatiunea. Prin ferbere se inchiaga albumin'a coprinsa in licidulu sevosu. Seva astu-feliu férta se pune in butóie si se espediazá la uzine unde se transforméza mai întâiu in coniferina si apoi in vanilina.

* * * (*Spesele sultanulu*). Nice unu potentatu alu europeu nu are list'a civile nice pre departe asiá mare cá turculu. In an 1873/4 list'a civile a sultanulu erá de 263 milióne pungi otomane in bugetu séu 30 milióne franci; in 1874/5 de 31 mil. fr.; si apoi alte spese personale pre deasupr'a suntu mai inca pre atát'a. Cam preste 50 mil. fr. suntu spesele listei civile pre anu ale sultanulu. Apoi aceste spese excesive au ajutatú multu la falimentulu Turciei, încátu umbra acum dupa inprumuturi desperate, fára a avé incredere, ca va mai poté plati interesele datorieloru. „V. C.“

* * * *Martiale*. Intre militarii armatei c. r. in urm'a inaintáti aflámu pre români: dd. Nicolaie Cosgaria, capitanu la reg. 50. Asentie Ragulia supratenente la reg. 2. Sofroniu Iliesiu s. ten. la reg. 63. Ioanu Petroviciu s. ten. la reg. 64. Ioanu Herbai, aspirantu de ofic. la reg. 64. Paulu Straulia, asp. de ofic. la reg. 2. si Simionu Blasiu, cadetu la reg. 64.

Burs'a de Vien'a.

Din 15/27 Novembre 1875.

Metalicele 5%	69 45
Imprumutulu nationalu 5% (argintu)	73 50
Imprumutulu de statu din 1860...	111 —
Actiuni de banca	927 —
Actiuni de creditu	194 10
London	113 40
Obligatiuni de desdaunare Unguresci	80 40
„ „ „ Temisiorene	80 —
„ „ „ Ardelenesci	79 60
„ „ „ Croato-slavone	85 —
Argintu	105 50
Galbinu	5 36
Napoleonu d'auru (poli)	9 10

Edictu.

Ioanu Popic'a junioru din Sadu, de religiunea gr. orient. carele a parasitu pre legiuit'a sea sotia Ann'a Ioanu din Riulu-Sadulu de patru ani de dile si astadi nu se scie unde se afla, se citéza prin acést'a a se infatisiá la subsemnatulu foru matrimonialu, cáci de nu se va infatisiá in unu anu si o di, se va pertractá actiunea muierei se se in absentia lui.

Sibiiu 29 Oct. 1875.

Scaunulu protop. gr. or. alu tract. II alu Sibiiulu.

I. Popescu,
protopresb.

(3—3)

Concursu.

Devenindu vacanta parochia gr. or. Bab'a de class'a III, se escrie concursu pâna la 30 Novembre a. c. cându va fi alegerea.

Emolumentele suntu:

- 1) 8 Jugere si 354 orgii aratoriu.
- 2) 4 Jugere 1456 orgi fenatiu.
- 3) 3 Jugere 716 orgi pasiune.

4) Dela o suta case dela fia-care casa o mertia mica de malaiu si dela tóta cas'a un'a di de lucru si stol'a indatinata dela servitiile preotiesci dupa cum s'a staveritu de comisiunea ambulanta.

Doritorii de a cáscigá acestu postu de preotu au sa-si inaintedie recourse loru la subscrisulu scaunu protopresbiterale, sa fia teologi absoluti, pâna la terminulu indicatu:

Cs. Giurgesti in 16/10 1875.

In contielégere cu comitetulu parochialu.

Ioanu Bodea,
protopopu.

(3—3)